# ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (druhého senátu)

28. září 2006 *

Ve spojených věcech C-129/05 a C-130/05,

jejichž předmětem jsou žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 234 ES, podané rozhodnutími College van Beroep voor het bedrijfsleven (Nizozemsko) ze dne 17. března 2005, došlými Soudnímu dvoru dne 21. března 2005, v řízeních

**NV Raverco** (C-129/05),

**Coxon & Chatterton Ltd** (C-130/05)

proti

**Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,**

SOUDNÍ DVŮR (druhý senát),

ve složení C. W. A. Timmermans, předseda senátu, R. Schintgen, P. Kūris, J. Klučka (zpravodaj) a L. Bay Larsen, soudci,

* Jednací jazyk: nizozemština.

generální advokát: M. Poiares Maduro,
vedoucí soudní kanceláře: M. Ferreira, vrchní rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 9. března 2006,

s ohledem na vyjádření předložená:

— za Coxon & Chatterton Ltd A. Braakmanem, advocaat,

— za nizozemskou vládu H. G. Sevenster a M. de Gravem, jako zmocněnci,

— za řeckou vládu S. Charitaki a E. Svolopoulou, jako zmocněnkyněmi,

— za Komisi Evropských společenství A. Bordesem a M. van Heezik, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 30. května 2006,

vydává tento

## Rozsudek

1 Žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce se týkají výkladu ustanovení směrnice Rady 97/78/ES ze dne 18. prosince 1997, kterou se stanoví základní pravidla pro

veterinární kontroly produktů ze třetích zemí dovážených do Společenství (Úř. věst. 1998, L 24, s. 9; Zvl. vyd. 03/22, s. 247, dále jen „směrnice"), ve spojení s ustanoveními nařízení Rady (EHS) č. 2377/90 ze dne 26. června 1990, kterým se stanoví postup Společenství pro stanovení maximálních limitů reziduí veterinárních léčivých přípravků v potravinách živočišného původu (Úř. věst. L 224, s. 1; Zvl. vyd. 3/10, s. 111, dále jen „nařízení").

2 Tyto žádosti byly podány v rámci sporů mezi NV Raverco (dále jen „Raverco"), respektive Coxon & Chatterton Ltd (dále jen „Coxon"), na straně jedné a Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (ministerstvo pro zemědělství, životní prostředí a jakost potravin) na straně druhé ve věci rozhodnutí posledně uvedeného ministerstva zamítajících jako neopodstatněné stížnosti Raverco a Coxon proti rozhodnutím ze dne 1. a 22. března 2002, jimiž se nařizuje zničení zásilek masa z Číny, jejichž dovoz byl zamítnut.

## Právní rámec

### *Směrnice*

3 Články 1, 2, 17 a 22 směrnice stanoví:

*„Článek 1*

Členské státy provádějí veterinární kontroly produktů ze třetích zemí dovážených do některé z oblastí uvedených v příloze I podle této směrnice.

*Článek 2*

[...]

2. Kromě toho se rozumí:

[...]

j) ‚dovozními podmínkami' veterinární požadavky, tak jak stanoví právní předpisy Společenství pro dovážené produkty;

[...]

*Článek 17*

[...]

2. Zjistí-li příslušný orgán při kontrolách podle této směrnice, že produkt nevyhovuje dovozním podmínkám nebo že se vyskytla nějaká závada, pak nařídí po konzultaci s osobou odpovědnou za nakládku nebo jejím zástupcem jedno z následujících opatření:

a) zpětné zaslání produktu stejným dopravním prostředkem ze stejného stanoviště hraniční kontroly během lhůty 60 dní z oblastí uvedených v příloze I na místo

určení dohodnuté s osobou odpovědnou za nakládku, pokud tomu nic nebrání na základě výsledků veterinární kontroly a hygienických a veterinárních požadavků;

[...]

b) nebo zničení produktů v zařízení stanoveném pro tento účel podle směrnice Rady 90/667/EHS ze dne 27. listopadu 1990 o veterinárních předpisech pro zneškodňování a zpracování živočišného odpadu, jeho uvádění na trh a ochranu před patogenním původci v krmivech živočišného původu, též z ryb, které je stanovišti hraniční kontroly nejblíže [...], pokud zpětné odeslání není možné, nebo je překročena lhůta 60 dní uvedená pod písmenem a), nebo osoba odpovědná za nakládku vydá okamžitý souhlas.

Až ke zpětnému odeslání produktů, na něž se vztahuje tento odstavec, nebo až k osvědčení důvodů jejich zamítnutí skladují dotyčné produkty příslušné orgány pod svou kontrolou na náklady osoby odpovědné za nakládku.

[...]

*Článek 22*

[...]

2. Zjistí-li se v průběhu kontrol stanovených v této směrnici, že by zásilka produktů mohla ohrozit zdraví lidí nebo zvířat, přijme příslušný veterinární orgán neprodleně tato opatření:

— zabavení a zničení dotyčné zásilky,

— neprodlené informování ostatních stanovišť hraniční kontroly a Komise o zjištěních a o původu produktů podle rozhodnutí 92/438/EHS.

[...]"

*Nařízení*

4 Článek 5 nařízení stanoví:

„Pokud se ukáže, že maximální limit reziduí pro farmakologicky účinnou látku užívanou ve veterinárních léčivých přípravcích nelze stanovit, jelikož rezidua dané látky v potravinách živočišného původu představují při stanovení jakéhokoli limitu riziko pro zdraví spotřebitele, zařadí se tato látka do seznamu v příloze IV, která bude přijata postupem stanoveným v článku 8. Pokud článek 9 nestanoví jinak, přijímají se veškeré změny přílohy IV stejným postupem.

Podávání látek uvedených v příloze IV zvířatům určeným k produkci potravin je zakázáno v celém Společenství."

5 Příloha IV nařízení uvádí mezi farmakologicky účinnými látkami kromě jiného i furazolidon a chloramfenikol.

## Spory v původním řízení a předběžné otázky

6 V únoru a březnu 2002 přihlásily Raverco a Coxon k dovozu do Evropské unie zásilky zmrazených kachních prsou a králičího masa z Číny. K těmto zásilkám byla přiložena veterinární a vývozní osvědčení vydaná čínskými orgány za účelem jejich odeslání.

7 V souladu s kontrolami stanovenými směrnicí byly z těchto zásilek odebrány a analyzovány vzorky. V zásilkách kachních prsou byla zjištěna rezidua chloramfenikolu [1,4 ppb (část z miliardy)] a furazolidonu (49 ppb) a v zásilkách králičího masa byla zjištěna rezidua furazolidonu (2,7 ppb).

8 Na základě výsledku těchto analýz zamítl úřední veterinární inspektor Rijksdienst voor de keuring van Vee en Vlees (Státní služba pro inspekci skotu a masa) rozhodnutími ze dne 1. a 22. března 2002 dovoz těchto zásilek a nařídil jejich zničení.

9 Dne 18. března a 26. dubna 2002 podaly Raverco a Coxon stížnosti proti těmto rozhodnutím u žalovaného v původním řízení a uplatňovaly, že tyto zásilky měly být odeslány zpět do Číny, a nikoli zničeny, neboť:

— případné zpětné odeslání do Číny nijak neohrožovalo ochranu zdraví lidí nebo zvířat v Nizozemsku;

— cílem směrnice není ochrana spotřebitele mimo Unii;

— použití článku 5 nařízení je nejednoznačné a pro furazolidon nebo chloramfenikol není stanovena nulová povolená hranice;

— do 30. března 2002 byla přijata řada rozhodnutí o zpětném zaslání zásilek masa obsahujících určité množství těchto látek.

10 Rozhodnutími ze dne 16. a 22. května 2003 zamítl žalovaný v původním řízení stížnosti Raverco a Coxon jako neopodstatněné, a to zejména z těchto důvodů:

— bezprostřední zabavení a zničení produktů, jež by mohly ohrozit zdraví lidí a zvířat, bylo nutné na základě čl. 22 odst. 2 směrnice, a zpětné odeslání tedy nebylo možné;

— podle článku 5 a přílohy IV nařízení se na furazolidon a chloramfenikol použije nulová povolená hranice.

11 Žalobkyně v původním řízení podaly žaloby proti těmto rozhodnutím u předkládajícího soudu. Vzhledem k tomu, že se College van Beroep voor het bedrijfsleven domníval, že pro řešení obou sporů je nezbytný výklad ustanovení práva Společenství, rozhodl se přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru v obou věcech čtyři totožné předběžné otázky tohoto znění:

„1) Musí být čl. 17 odst. 2 písm. a) směrnice [...] vykládán v tom smyslu, že důvod, který brání zpětnému zaslání zásilky, která nevyhovuje dovozním podmínkám, musí být založen na nesplnění dovozních podmínek Společenství, nebo může být založen na podmínkách, které platí na místě sjednaném s osobou odpovědnou za nakládku mimo území uvedená v příloze I směrnice [...]?

2) Musí být čl. 17 odst. 2 písm. a) směrnice [...] ve spojení s čl. 22 odst. 2 uvedené směrnice a s článkem 5 nařízení [...] vykládán v tom smyslu, že toto ustanovení kogentně nařizuje zničení zásilek živočišných produktů, které mohou podle jedné z kontrol upravených směrnicí [...] ohrozit zdraví lidí nebo zvířat?

3) Musí být článek 22 směrnice [...] ve spojení s článkem 5 nařízení [...] vykládán v tom smyslu, že samotná přítomnost rezidua jedné z látek uvedených v příloze [IV] nařízení [...] znamená, že dotyčná zásilka natolik ohrožuje zdraví lidí nebo zvířat, že je vyloučeno její zpětné odeslání?

4) Musí být v případě záporné odpovědi na druhou otázku vykládán čl. 17 odst. 2 směrnice [...] v tom smyslu, že jeho cílem je rovněž ochrana zájmů třetí země, kam bude zásilka zpětně odeslána, i když tato ochrana nezahrnuje současně zájem existující v členských státech Unie [...]?“

12 Usnesením předsedy Soudního dvora ze dne 25. dubna 2005 byly věci C-129/05 a C-130/05 spojeny pro účely písemné a ústní části řízení, jakož i rozsudku.

## K předběžným otázkám

*K první otázce*

13 Podstatou první otázky předkládajícího soudu je, zda podle čl. 17 odst. 2 písm. a) směrnice je důvod, který brání zpětnému zaslání zásilky, která nevyhovuje dovozním podmínkám, založen na nesplnění podmínek Společenství nebo na nesplnění podmínek platných ve třetí zemi, do níž může být zásilka odeslána zpět.

14 V tomto ohledu je třeba uvést, že jak ze znění čl. 17 odst. 2 směrnice, tak z jejího cíle vyplývá, že překážky zpětného odeslání produktu spočívají v nesplnění podmínek Společenství.

15 Zjistí-li totiž podle tohoto ustanovení příslušný orgán při kontrolách podle směrnice, že produkt nevyhovuje dovozním podmínkám, může být zpětné odeslání produktu za určitých podmínek vyloučeno, přičemž čl. 2 odst. 2 směrnice stanoví, že dovozními podmínkami jsou veterinární požadavky, tak jak je stanoví právní předpisy Společenství pro dovážené produkty.

16 Jak navíc uvedl generální advokát v bodě 22 svého stanoviska, stanoví směrnice systém veterinární kontroly za účelem zjištění, zda produkty dodržují dovozní podmínky Společenství. Skutečnost, že jsou tyto kontroly založeny výlučně na právních předpisech Společenství, mimoto vyplývá zejména ze znění čl. 8 odst. 2 a 4, čl. 10 odst. 2 písm. a) a f), jakož i čl. 12 odst. 2 až 6 směrnice.

17 S ohledem na tyto úvahy je třeba odpovědět na první otázku tak, že čl. 17 odst. 2 písm. a) směrnice musí být vykládán v tom smyslu, že důvod, který brání zpětnému zaslání zásilky, která nevyhovuje dovozním podmínkám, musí být založen na nesplnění podmínek Společenství.

*Ke druhé a třetí otázce*

18 Podstatou druhé a třetí otázky předkládajícího soudu, které je třeba zkoumat společně, je, zda přítomnost zakázané látky v zásilce podle článku 5 nařízení, jež byla zjištěna při veterinární kontrole prováděné podle směrnice, představuje pojmově nebezpečí pro zdraví lidí nebo zvířat, takže uvedená zásilka musí být povinně zničena v souladu s čl. 17 odst. 2 a čl. 22 odst. 2 směrnice.

19 V tomto ohledu je třeba bez dalšího uvést, že ze samotného znění článku 5 nařízení vyplývá jednak, že přítomnost reziduí látek uvedených v příloze IV uvedeného nařízení v potravinách živočišného původu představuje při stanovení jakéhokoli jejich limitu riziko pro zdraví spotřebitele, a jednak, že podávání těchto látek zvířatům určeným k produkci potravin je z důvodu jejich nebezpečnosti zakázáno v celém Společenství, aniž by členským státům byl ponechán určitý prostor pro uvážení.

20 Chloramfenikol a furazolidon, které byly zjištěny v zásilkách masa dotčených v původním řízení při veterinárních kontrolách, jsou uvedeny v příloze IV nařízení jako farmakologicky účinné látky, pro něž nelze stanovit žádný limit. Je tedy nesporné, že na zásilku masa obsahující chloramfenikol a furazolidon musí být nahlíženo tak, že představuje riziko pro zdraví spotřebitelů a že je zakázána ve smyslu článku 5 nařízení.

21 Pokud jde o otázku případného zničení zásilek masa, které obsahují takové látky, s ohledem na čl. 17 odst. 2 a čl. 22 odst. 2 směrnice, je nutné konstatovat, že první z těchto ustanovení se nepoužije, bylo-li prokázáno, že zásilka produktů může ohrozit zdraví lidí nebo zvířat ve smyslu čl. 22 odst. 2 směrnice.

22 Jak totiž uvedl generální advokát v bodech 29 a 30 svého stanoviska, čl. 17 odst. 2 směrnice se použije obecně v tom smyslu, že se vztahuje na všechny případy, kdy z požadovaných kontrol na stanovištích hraniční kontroly vyplyne buď, že produkt nevyhovuje dovozním podmínkám, nebo že se vyskytla nějaká závada, byť jen administrativního charakteru. Článek 22 odst. 2 směrnice má naopak mnohem omezenější působnost, neboť se použije jen tehdy, pokud z kontrol vyplyne, že zásilka produktů může ohrozit zdraví lidí nebo zvířat.

23 Krom toho čl. 17 odst. 2 směrnice stanoví obecné posouzení za účelem určení, zda existují, či neexistují překážky zpětného odeslání zásilky, která nesplňuje požadavky právních předpisů Společenství, zatímco znění článku 22 téže směrnice neponechává žádný prostor pro uvážení, pokud jde o možnost zpětného odeslání zásilky,

bylo-li zjištěno, že uvedená zásilka může ohrozit zdraví lidí nebo zvířat. V takovém případě ukládá posledně uvedené ustanovení kogentně zabavení a zničení dotyčné zásilky.

24 Vzhledem k tomu, že takové zásilky masa, jako jsou zásilky dotčené v původních řízeních, představují riziko pro zdraví lidí a zvířat z důvodu přítomnosti zakázaných látek podle článku 5 nařízení, je použitelný pouze čl. 22 odst. 2 směrnice.

25 Za těchto podmínek ukládá toto ustanovení příslušným orgánům, aby uvedené zásilky zabavily a zničily.

26 Tento výklad nemůže být zpochybněn argumentem společnosti Coxon, podle nějž se čl. 22 odst. 2 směrnice již nepoužije, neboť produkty, které nevyhovují dovozním podmínkám Společenství, z důvodu svého odeslání zpět již neohrožují zdraví lidí nebo zvířat ve Společenství.

27 Takový argument je v rozporu se zněním čl. 22 odst. 2 směrnice a jejím cílem, jak vyplývá zejména z devátého, desátého, třináctého a čtrnáctého bodu odůvodnění, jímž je stanovit přísná pravidla na ochranu zdraví lidí a zvířat, jakož i předcházet podvodům a nesrovnalostem.

28 Je přitom nesporné, že výklad čl. 22 odst. 2 směrnice, který by umožňoval zpětné odeslání produktů obsahujících látky zakázané podle článku 5 nařízení, by mohl zvýšit riziko podvodného zpětného dovozu do Společenství, neboť dovozce by si mohl být takřka jistý, že jeho produkty nebudou zničeny a nanejvýš mu vzniknou případné náklady na jejich zpětné odeslání.

29 S ohledem na výše uvedené úvahy je namístě odpovědět na druhou a třetí otázku tak, že čl. 22 odst. 2 směrnice ve spojení s článkem 5 nařízení musí být vykládán v tom smyslu, že kogentně ukládá příslušným veterinárním orgánům zabavení a zničení produktů, u nichž je na základě veterinárních kontrol provedených podle této směrnice zřejmé, že obsahují látku uvedenou v příloze IV uvedeného nařízení.

*Ke čtvrté otázce*

30 Vzhledem k odpovědi na druhou a třetí otázku není namístě odpovídat na otázku čtvrtou.

**K nákladům řízení**

31 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení vzhledem ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (druhý senát) rozhodl takto:

1) **Článek 17 odst. 2 písm. a) směrnice Rady 97/78/ES ze dne 18. prosince 1997, kterou se stanoví základní pravidla pro veterinární kontroly produktů ze třetích zemí dovážených do Společenství, musí být vykládán v tom smyslu, že důvod, který brání zpětnému odeslání zásilky, která nevyhovuje dovozním podmínkám, musí být založen na nesplnění podmínek Společenství.**

2) **Článek 22 odst. 2 směrnice 97/78 ve spojení s článkem 5 nařízení Rady (EHS) č. 2377/90 ze dne 26. června 1990, kterým se stanoví postup Společenství pro stanovení maximálních limitů reziduí veterinárních léčivých přípravků v potravinách živočišného původu, musí být vykládán v tom smyslu, že kogentně ukládá příslušným veterinárním orgánům zabavení a zničení produktů, u nichž je na základě veterinárních kontrol provedených podle této směrnice zřejmé, že obsahují látku uvedenou v příloze IV uvedeného nařízení.**

Podpisy.